

Novela zákona o vodě se dotkne i každého z nás

Na začátku roku vešla v účinnost novela, která zpřesňuje vodní zákon. Mimo jiné z ní vyplývá, že doklad o vyvezení žumpy budeme muset doložit až od roku 2021, ale od 1. ledna 2019 je nutné pravidelně vyvážet žumpu a doklady schovávat pro případnou kontrolu.

Odvoz odpadních vod budeme muset dokládat

Ne všichni lidé jsou uvědomělí a již si vybudovali u svých nemovitostí v obci domovní čistírny odpadních vod. Samotná obec nemá zatím vybudovanou splaškovou kanalizaci zakončenou centrální ČOV. V minulosti byla sice vybudovaná jednotná kanalizace, ta ale odvádí jak dešťové vody, tak odpadní vody do obecní kanalizace zakončené několika vyústěmi dočasně povolenými vodoprávním úřadem. Stále velká část lidí v obci tak vypouští své odpadní vody do žump s načerno vybudovaným přepadem nebo přes septiky do obecní kanalizace, popř. do trativodu vsakujícího do podzemních vod na jejich pozemku. Novela zákona č. 113/2018 Sb. upravující zákon č. 254/2001 Sb., mimo jiné zpřísňuje požadavky na odvoz odpadní vody z bezodtokových jímek. Lidé budou muset dokládat odvoz splašků ze žump do čistíren odpadních vod od roku 2021.

Lidé si pletou žumpu se septikem

Mezi žumpou a septikem jsou zásadní rozdíly, pro jejich údržbu platí rozdílná pravidla a především platí rozdílná pravidla pro nakládání s odpadními vodami. Máte doma žumpu, nebo septik? A splňujete zákonné povinnosti? Pojďme si shrnout zásadní rozdíly mezi jímkou a septikem a zodpovědět nejčastější otázky na toto téma.

Jímka na odpadní vody (žumpa) je nepropustná nádrž (beton, plast), ve které jsou odpadní vody shromažďovány a dále vyváženy. Jímka musí být vodotěsná, odpadní vody z ní nesmí prosakovat nebo samovolně vytékat.

Z tohoto vyplývá, že odběr pitné vody pro domácnosti v takovém případě musí přiměřeně odpovídat vyvezenému množství odpadních vod z jímky. Novelou vodního zákona dochází k povinnosti uschovávat doklady o vývozu odpadní vody z žumpy. Citace dle zákona o vodách § 38, odst. 6:

„Kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování odvozem na čistírnu odpadních vod a na vyzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí předložit doklady o odvozu odpadních vod za období posledních dvou kalendářních let. Odvoz může provádět pouze provozovatel čistírny odpadních vod nebo osoba oprávněná podle živnostenského zákona. Ten, kdo provede odvoz, je povinen tomu, kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce vydat doklad, ze kterého bude patrné jméno toho, kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, lokalizace jímky, množství odvezených odpadních vod, datum odvozu, název osoby, která odpadní vodu odvezla, a název čistírny odpadních vod, na které budou odpadní vody zneškodněny.“

Splaškové odpadní vody se v žumpě akumulují, po naplnění akumulačního prostoru musí být žumpa vyprázdněna a její obsah zneškodněn. Jelikož žumpa není zařízením způsobilým snížit znečištění akumulovaných odpadních vod (není čistícím zařízením), nelze z ní odpadní vody přímo vypouštět do vod povrchových či podzemních. K vypouštění nečištěných odpadních vod není vodoprávní úřad oprávněn vydat povolení. Znamená to tedy od 1. ledna 2019 pravidelně vyvážet žumpu a doklady schovávat pro případnou kontrolu.

Septik je nepropustná nádrž rozdělená na dvě nebo tři komory. Odpadní vody protékají jednotlivými komorami, tím dochází k jejich částečnému čištění a usazování kalu.

Ze septiku mohou být vypouštěny odpadní vody těmito způsoby:

- 1) Do kanalizace pro veřejnou potřebu (obecní kanalizace), na jejímž konci se nachází volná výúst do vodního toku.
- 2) Do povrchových vod - vodního toku, rybníku apod., ať už přímo nebo pomocí kanalizace neznámého vlastníka, která se historicky v obci nachází.
- 3) Do podzemních vod - trativod, zasakovací systémy.

Vlastník septiku, ze kterého jsou odpadní vody vypouštěny do povrchových nebo podzemních vod, musí mít platné povolení k vypouštění odpadních vod, vydané po roce 2002, obnovované nejméně 1x za 10 let. Vypouštění ze septiku bez platného povolení se vlastník dopouští přestupku podle § 116 odst. 1b) nebo správního deliktu podle § 125a odst. 1 písm. b).

Jaké povinnosti má majitel domu, který není napojen na kanalizaci a používá žumpu?

Především likvidovat odpadní vody v souladu se zákonem.

Při naplnění žumpy musí vyvézt odpadní vody do čistírny odpadních vod, ve které jsou v souladu se zákonem likvidovány, resp. vyčištěny. Na takový vývoz poté majitel eviduje doklad, který předkládá při případné kontrole.

U septiku musí majitel dbát především na plnění kvality vypouštěných odpadních vod do kanalizace předepsané Kanalizačním řádem, a to tak, že septik jednou či dvakrát za rok alespoň ze 2/3 vyveze stejným způsobem jako žumpu.

U septiku by navíc měl kontrolovat kvalitu odpadních vod i odběrem vzorku pro zjištění účinnosti čištění resp. souladu sledovaných parametrů dle Kanalizačního řádu provozovatele kanalizace. Oba způsoby likvidace odpadních vod spojuje potřeba udržovat tyto stavby v dobrém technickém stavu a především vodotěsné. Toto bývá předmětem kontroly! Netěsnosti mohou způsobit problém v životním prostředí nebo i poškození sousedních nemovitostí či domu majitele samotného.

Co hrozí, pokud majitel nesplní zákonné povinnosti?

Jestliže vlastník požadované doklady kontrolnímu úřadu nepředloží, lze to bez dalšího považovat za porušení povinností stanovených vodním zákonem pro nakládání s odpadními vodami. Sankce i pokuty jsou voleny dle závažnosti, ale mohou vystoupat do výše desítek tisíc korun.

Kdy provádí magistrát kontroly - namátkově nebo na základě udání?

Jedná se o kontroly na základě oznámení nebo při haváriích s dopadem na životní prostředí, ale nijak výjimečným nejsou i náhodné kontroly dodržování platné legislativy.

Často se stává, že žumpa je přepadem napojena na dešťovou kanalizaci, do které tak odtékají splašky. Kontroluje i toto magistrát? Provádí se kontroly nějak systematicky? Co hrozí majiteli, když se na to přijde? Jak se na to vlastně může přijít, když je potrubí zakopané v zemi?

V tom případě majitel porušuje několik zákonů najednou. Především není žumpa vodotěsná, tj. porušení stavebního zákona, vypouští odpadní vody v rozporu se Zákonem o vodách a také porušuje Zákon o vodovodech a kanalizacích.

Mimo to, že dešťové vody končí obvykle ve vodním toku a toto vypouštění může způsobit havárii na životním prostředí, se dále vystavuje majitel postihu a nákladům s uvedením dešťové kanalizace do legislativního souladu, tj. může být na něm požadovaná úhrada za odběry vzorků, čištění a monitoring.

Systematicky toto kontroluje provozovatel kanalizace, který poté zasílá podnět na místně příslušný vodoprávní úřad. Při vzniku havárie však situaci ihned řeší vodoprávní úřad a obvykle ukládá sankci.

Zjištění tohoto stavu je díky moderní technice snadné, a to zejména díky kamerovému systému, kterým jsou prověřovány kanalizace. Je identifikováno napojení, které zde buď nemá být vůbec, nebo má sloužit pro odvod srážkových (dešťových) vod a je zde patrné, že jím jsou odváděny splašky (toto je specifické a lze ve většině případů poznat). Lze také odebrat vzorek vod k analýze, dále je možno trasovat vody fluorescenčním barvivem.